

Рубрика: Часто задаваемые вопросы.

Чума

Вопрос: Чума – опасная инфекция, которая унесла огромное количество человеческих жизней. Почему она существует в современном мире, неужели нельзя от нее избавиться?

Ответ: Действительно, многие считают, что чума - болезнь далекого прошлого. Однако, случаи заболевания чумой регистрируются до сих пор. Источником и распространителем инфекции являются животные, а возбудитель — чумной микроб. Естественная зараженность чумой выявлена у 250 видов животных, но основную роль в сохранении возбудителя чумы в природных очагах играют грызуны и их паразиты – блохи. Чумной микроб передается, преимущественно, трансмиссивным путем через укусы блох.

Чума очень заразна и без современного лечения заканчивается летальным исходом. Вот почему до появления вакцин и антибиотиков чума неоднократно вызывала эпидемии и явилась причиной смерти множества людей.

По данным ВОЗ, коэффициент летальности бубонной чумы достигает 30-60%, а легочная чума при отсутствии лечения всегда приводит к летальному исходу.

После создания вакцины против чумы заметно снизилась заболеваемость и смертность. Перелом наступил после Второй мировой войны, когда получили распространение антибиотики. Смертность от чумы упала до 5-10%.

Говорить о полном освобождении от чумы не приходится, поскольку возбудитель чумы прекрасно сохраняется в природных резервуарах. Очаги чумы выявлены на всех континентах, исключая Австралию и Антарктиду. Наиболее стойкие и активные природные очаги находятся в Африке, Америке и Азии.

В Казахстане 9 противочумных станций, которые обеспечивают контроль за природно-очаговой по чуме территорией, определение границ выявленных эпизоотий и проведение своевременных профилактических и противоэпидемических мероприятий для защиты населения, что позволяет снизить риск развития эпидемии чумы в Казахстане.

Вопрос: Излечима ли чума?

Ответ: При подозрении на чуму пациента следует немедленно госпитализировать и изолировать. Дезинтоксикационная терапия в сочетании с антибиотиками могут успешно лечить чуму.

Сибирская язва

Вопрос: Возможно ли перезахоронение останков животных и грунта из старых почвенных очагов сибирской язвы?

Ответ: Развитие промышленности требует освоения новых территорий, что зачастую затруднено в связи с наличием почвенных очагов сибирской язвы (сибиреязвенные скотомогильники). Территория Казахстана неблагоприятна по сибирской язве и полная ликвидация инфекции не представляется возможной в связи с существованием почвенных очагов сибирской язвы.

В Российской Федерации была предпринята попытка переноса сибиреязвенных скотомогильников (Н.И. Попов, Г.Д. Волковский/ Применение газового метода дезинфекции сибиреязвенных скотомогильников и способы обеспечения их безопасности, www.agroyug.ru). Авторы статьи отмечают, что метод переноса очень затратен, а самое главное, процесс переноса неблагоприятного грунта связан с возможным выносом

заразного начала на поверхность и рассеиванием его во внешней среде с трудно предсказуемыми в дальнейшем последствиями для людей и животных.

В Казахстане в действующих нормативно-правовых документах предусмотрено, что сибиреязвенные скотомогильники должны оставаться в исходном состоянии под строгим постоянным контролем местных ветеринарных органов.

Вопрос: Возможно ли сокращение СЗЗ для сибиреязвенных скотомогильников?

Ответ: Согласно приказу и. о. Министра здравоохранения Республики Казахстан от 11 января 2022 года № ҚР ДСМ-2 Об утверждении Санитарных правил "Санитарно-эпидемиологические требования к санитарно-защитным зонам объектов, являющихся объектами воздействия на среду обитания и здоровье человека" раздел 11 - размеры СЗЗ для сибиреязвенных скотомогильников и скотомогильников с неустановленной причиной падежа животных определяются согласно нормативным размерам СЗЗ, без разработки проекта СЗЗ. Ввиду биологического риска сокращение СЗЗ допускается на основании научных исследований в области биологической безопасности.

Вопрос: Что такое стационарно неблагополучный по сибирской язве населенный пункт (далее - СНП)?

Ответ: СНП - населенный пункт, (включающий животноводческие фермы, пастбища, урочища) на территории которого обнаружен эпизоотический очаг (падеж животного) или случай заболевания сибирской язвой населения (независимо от срока давности его возникновения). ННЦООИ разработал «Кадастр стационарно неблагополучных по сибирской язве населенных пунктов в Республике Казахстан (1935-2018 годы)» (издан в 2019 г.).

Вопрос: Что такое почвенный очаг сибирской язвы?

Ответ: Почвенные очаги сибирской язвы – скотомогильники, биотермические ямы и места захоронения трупов животных, павших от сибирской язвы. ТОО «Казахский научно-исследовательский ветеринарный институт» разработал «Кадастр почвенных очагов сибирской язвы на территории Республики Казахстан», который содержит информацию о местах захоронения трупов животных, павших от сибирской язвы. Установление местонахождения и контроль состояния сибиреязвенных захоронений (почвенные очаги сибирской язвы) входит в компетенцию ветеринарной службы Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан.

Туляремия

Вопрос: Что за заболевание - туляремия? Что надо знать, чтобы не заразиться туляремией?

Ответ: Туляремия – это природно-очаговое острое инфекционное заболевание, поражающее лимфатические узлы, кожу, иногда слизистые оболочки глаз, зев, легкие и кишечник. Восприимчивость людей к туляремии составляет 100 процентов, что означает, что каждый человек, перенесший контакт с возбудителем, заболевает. Однако стоит отметить, что больной туляремией человек не представляет опасности для окружающих. Естественным резервуаром возбудителя являются позвоночные животные из отряда грызунов. В основном это крысы, мыши, зайцы, а также домашние животные – овцы, свиньи, кролики. От них человек, как правило, заражается трансмиссивным путем (с укусами комаров или клещей), контактным и реже алиментарным. Человек может инфицироваться как при непосредственном контакте с ними, так и через зараженные пищевые продукты или воду. Однако чаще всего заражение происходит опосредованно

через переносчиков инфекции. Переносчиками туляремии являются членистоногие кровососущие, а именно клещи, слепни, комары, блохи. С укусами этих членистоногих от животных к человеку передается возбудитель туляремии.

Мероприятиями, которые позволят избежать заболевания, являются:

- соблюдение мер предосторожности во время отдыха или активной деятельности на природе;
- выполнение правил безопасности при работе в саду или огороде;
- следование профилактическим рекомендациям при работе с животными;
- вакцинация.

При посещении зон, где риск заражения туляремией увеличен, необходимо надевать одежду, которая максимально закрывает кожу. Даже в теплое время года, выбираясь на природу, следует отдавать предпочтение брюкам и кофтам с длинным рукавом. Ворот, манжеты штанин и рукавов должны плотно прилегать к телу. Также следует надевать головные уборы (кепки, бейсболки, косынки). В качестве обуви нужно использовать сапоги или ботинки в сочетании с высокими плотными носками.

Правила поведения на природе

Во время туристических походов или других занятий, предполагающих длительное пребывание в природных условиях, необходимо тщательно подходить к выбору места для стоянки. Не следует устанавливать палатки или устраивать места для отдыха рядом с норами различных животных, так как они являются переносчиками инфекции. Не нужно выбирать места для размещения вблизи зарослей бурьяна, так как там могут обитать инфицированные грызуны. Периодически во время отдыха необходимо осматривать тело и одежду на предмет наличия клещей. У взрослых людей чаще всего клещи кусают ноги, ягодицы. Также может быть затронута внутренняя поверхность бедер, пупок или открытые участки тела. У детей клещи чаще всего располагаются на волосистой части головы.

Профилактические меры туляремии во время отдыха на природе:

- всю воду, используемую для питья и в хозяйственных целях, следует подвергать кипячению;
- после контакта с животным необходимо мыть руки с мылом;
- при разделке туш животных на охоте руки нужно обрабатывать дезинфицирующим средством;
- нельзя употреблять сырое или полусырое мясо, так как в нем могут находиться болезнетворные бактерии;
- вся пища, приготовляемая в природных условиях, должна быть тщательно прожарена или доведена до кипения при варке;
- нельзя собирать грибы или ягоды, имеющие следы помета птиц, грызунов;
- продукты и питье следует хранить в плотно закрывающейся таре.

Айдар: Жиі қойылатын сұрақтар.

Оба

Сұрақ: Оба-адам өмірін қиған қауіпті инфекция. Неліктен ол қазіргі әлемде бар, одан құтылу мүмкін емес пе?

Жауап: шынында да, көптеген адамдар оба алыс өткеннің ауруы деп санайды. Алайда, оба аурулары әлі күнге дейін тіркелуде. Инфекцияның көзі және таратушысы-жануарлар, ал қоздырғышы-оба микробы. Обаның табиғи инфекциясы жануарлардың 250 түрінен анықталды, бірақ кеміргіштер мен олардың бүрге паразиттері табиғи ошақтарда оба қоздырғышын сақтауда басты рөл атқарады. Оба микробы негізінен бүргеден шағу арқылы таралады.

Оба өте жұқпалы және қазіргі емделусіз өліммен аяқталады. Сондықтан вакциналар мен антибиотиктер пайда болғанға дейін оба бірнеше рет эпидемияны тудырды және көптеген адамдардың өліміне себеп болды.

ДДҰ мәліметтері бойынша, бубонды обаның өлім-жітім деңгейі 30-60% жетеді, ал емделмеген өкпе обасы әрқашан өлімге әкеледі.

Обаға қарсы вакцина жасалғаннан кейін ауру мен өлім-жітім айтарлықтай төмендеді. Сынық Екінші дүниежүзілік соғыстан кейін антибиотиктер таралған кезде пайда болды. Обадан болатын өлім 5-10% дейін төмендеді.

Обадан толық босату туралы айтудың қажеті жоқ, өйткені оба қоздырғышы табиғи резервуарларда жақсы сақталады. Оба ошақтары Австралия мен Антарктиданы қоспағанда, барлық континенттерде анықталды. Ең тұрақты және белсенді табиғи ошақтар Африка, Америка және Азияда кездеседі.

Қазақстанда оба бойынша табиғи-ошақты аумақты бақылауды, анықталған эпизоотиялардың шекараларын айқындауды және халықты қорғау үшін уақтылы профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізуді қамтамасыз ететін 9 обаға қарсы станция бар, бұл Қазақстанда оба развияетінің даму қаупін азайтуға мүмкіндік береді.

Сұрақ: оба емделе ме?

Жауап: егер обаға күдік болса, науқас дереу ауруханаға жатқызылып, оқшаулануы керек. Детоксикация терапиясы антибиотиктермен бірге обаны сәтті емдей алады.

Сібір жарасы

Сұрақ: сібір жарасының ескі топырақ ошақтарынан жануарлар мен топырақ қалдықтарын қайта көмуге бола ма?

Жауап: өнеркәсіпті дамыту жаңа аумақтарды игеруді талап етеді, бұл көбінесе сібір жарасының топырақ ошақтарының (Сібір жаралы мал қорымдары) болуына байланысты қиын. Қазақстанның аумағы Сібір жарасы бойынша қолайсыз және сібір жарасының топырақ ошақтарының болуына байланысты инфекцияны толық жою мүмкін емес.

Ресей Федерациясында Сібір жаралы мал қорымдарын көшіруге әрекет жасалды (Н. И. Попов, Г. Д. Волковский/ Сібір жаралы мал қорымдарын дезинфекциялаудың газ әдісін қолдану және олардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету әдістері, www.agroyuug.ru). мақала авторлары тасымалдау әдісі өте қымбат екенін, ең бастысы, қолайсыз топырақты Тасымалдау процесі жүкпалы принципті алып тастаумен байланысты екенін атап өтті беті және оның сыртқы ортаға таралуы, болашақта адамдар мен жануарларға болжау қиын.

Қазақстанда қолданыстағы нормативтік-құқықтық құжаттарда сібір жарасы бар мал қорымдары жергілікті ветеринариялық органдардың қатаң тұрақты бақылауында бастапқы күйінде қалуы тиіс деп көзделген.

Сұрақ: Сібір жаралы мал қорымдары үшін СҚА-ны қысқарту мүмкін бе?

Жауап: Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м. а. 2022 жылғы 11 қаңтардағы № ҚР ДСМ-2 "адамның тіршілік ету ортасы мен денсаулығына әсер ету объектілері болып табылатын объектілердің санитариялық-қорғау аймақтарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларын бекіту туралы бұйрығына сәйкес 11-бөлім-өлім себебі анықталмаған Сібір жаралы мал қорымдары мен мал қорымдары үшін СҚА мөлшері Жануарлар СҚА жобасын әзірлемей, СҚА нормативтік мөлшеріне сәйкес анықталады. Биологиялық қауіпке байланысты СҚА-ны қысқартуға биологиялық қауіпсіздік саласындағы ғылыми зерттеулер негізінде жол беріледі.

Сұрақ: сібір жарасы бойынша стационарлық қолайсыз елді мекен дегеніміз не?

Жауап: сібір жарасы бойынша стационарлық қолайсыз елді мекен дегеніміз - аумағында эпизоотиялық ошақ (жануардың өлімі) немесе халықтың күйдіргі ауруы (оның пайда болу мерзімінің ескіру мерзіміне қарамастан) анықталған елді мекен (мал фермаларын, жайылымдарды, шатқалдарды қамтитын). ҰҚООИ "Қазақстан Республикасындағы сібір жарасы бойынша стационарлық қолайсыз елді мекендердің кадастрын (1935-2018 жылдар)" әзірледі (2019 жылы жарық көрді).

Сұрақ: сібір жарасының топырақ ошағы дегеніміз не?

Жауап: сібір жарасының топырақ ошақтары-мал қорымдары, биотермиялық шұңқырлар және сібір жарасынан қаза тапқан жануарлардың мәйіттері жерленген жерлер. "Қазақ ғылыми-зерттеу ветеринариялық институты" ЖШС "Қазақстан Республикасының аумағындағы сібір жарасының топырақ ошақтарының кадастрын" әзірледі, онда сібір жарасынан қаза тапқан жануарлардың мәйіттері жерленген жерлер туралы ақпарат бар. Сібір жарасы жерленген жерлердің (сібір жарасының топырақ ошақтары) орналасқан жерін анықтау және жай-күйін бақылау Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің ветеринариялық қызметінің құзыретіне кіреді.

Туляремия

Сұрақ: қандай ауру - туляремия? Туляремияны жұқтырмау үшін не білуіңіз керек?

Жауап: Туляремия-бұл лимфа түйіндеріне, теріге, кейде көздің шырышты қабығына, жұтқыншаққа, өкпеге және ішекке әсер ететін табиғи ошақты жедел инфекциялық ауру. Адамдардың туляремияға бейімділігі 100 пайызды құрайды, яғни қоздырғышпен

байланыста болған әрбір адам ауырады. Алайда, туляремиямен ауыратын адам басқаларға қауіп төндірмейтінін атап өткен жөн. Қоздырғыштың табиғи резервуары-кеміргіштер отрядының омыртқалы жануарлары. Олар негізінен егеуқұйрықтар, тышқандар, қояндар, сонымен қатар үй жануарлары – қой, шошқа, қоян. Олардан адам, әдетте, векторлық жолмен (масалардың немесе кенелердің шағуымен), жанасумен және сирек алиментарлы жолмен жұқтырылады. Адам олармен тікелей байланыста болған кезде де, ластанған тамақ немесе су арқылы да жұқтырылуы мүмкін. Алайда, көбінесе инфекция векторлар арқылы жанама түрде жүреді. Туляремияның тасымалдаушылары-буынаяқтылар, қансорғыштар, атап айтқанда кенелер, жылқылар, масалар, бүргелер. Осы артроподтардың шағуымен туляремия қоздырғышы жануарлардан адамға беріледі.

Ауруды болдырмайтын іс-шаралар:

- * табиғатта демалу немесе белсенді әрекет ету кезінде сақтық шараларын сақтау;
- * бақшада немесе көкөніс бақшасында жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау;
- * жануарлармен жұмыс кезінде профилактикалық ұсыныстарды орындау;
- * вакцинация.

Туляремия қауіпі жоғарылаған аймақтарға барған кезде теріні мүмкіндігінше жабатын киім кию керек. Жылы мезгілде де табиғатқа шыққанда, ұзын жеңді шалбар мен құртқаларға артықшылық беру керек. Қақпалар, аяқтар мен жеңдердің манжеттері денеге тығыз орналасуы керек. Сондай-ақ, бас киімдерді (қалпақшалар, бейсбол қалпақтары, шарфтар) кию керек. Аяқ киім ретінде етік немесе етік биік, тығыз шұлықтармен бірге қолданылуы керек.

Табиғаттағы мінез-құлық ережелері

Табиғи жағдайда ұзақ уақыт болуды көздейтін туристік жорықтар немесе басқа іс-шаралар кезінде тұрақ орнын таңдауға мұқият қарау керек. Шатырларды орнатуға немесе әртүрлі жануарлардың шұңқырларының жанында демалуға арналған орындарды ұйымдастыруға болмайды, өйткені олар инфекцияның тасымалдаушысы болып табылады. Арамшөптердің қасына орналастыру үшін орындарды таңдаудың қажеті жоқ, өйткені жұқтырған кеміргіштер сол жерде өмір сүре алады. Демалу кезінде мезгіл-мезгіл денені және киімді кенелердің бар-жоғын тексеру қажет. Ересектерде кенелер көбінесе аяқтарын, бөкселерін тістейді. Ішкі жамбас, кіндік немесе дененің ашық жерлеріне де әсер етуі мүмкін. Балаларда кенелер көбінесе бастың түкті бөлігінде орналасады.

Табиғатта демалу кезінде туляремияның алдын алу шаралары:

- * ішуге және шаруашылық мақсатта пайдаланылатын барлық суды қайнату керек;
- * жануармен байланыста болғаннан кейін қолды сабынмен жуу керек;
- * аң аулау кезінде жануарлардың өлекселерін кесу кезінде қолды дезинфекциялау құралымен өңдеу керек;

- * шикі немесе жартылай шикі етті жеуге болмайды, өйткені оның құрамында патогендік бактериялар болуы мүмкін;
- * табиғи жағдайда дайындалған барлық тағамдарды мұқият пісіру керек немесе қайнату керек;
- * құстардың, кеміргіштердің қалдықтары бар саңырауқұлақтарды немесе жидектерді жинауға болмайды;
- * азық-түлік пен сусын тығыз жабылатын ыдыста сақталуы керек.